

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เทคนิคการสร้างความหมายในรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน์" ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำการศึกษาถึงลักษณะการสร้างความหมายในรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน์ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบและเนื้อหาของรายการ รวมถึงยังมีผลสืบเนื่องต่อการรับรู้ของผู้ชมรายการด้วย ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเทปวีดิทัศน์รายการสารคดีสันทางโทรทัศน์ การสัมภาษณ์ และบทความที่เกี่ยวข้องนำมาประมวลเข้ากับแนวคิดและทฤษฎี เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงลักษณะของการสร้างความหมายผ่านสื่อประเภทรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน์ในปัจจุบันได้ โดยมีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร
2. แหล่งข้อมูลประเภทเทปวีดิทัศน์
3. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ได้แก่ งานเขียน บทความ งานวิจัย และหนังสือต่างๆที่เกี่ยวข้องกับรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน์ ซึ่งสามารถนำมาช่วยในการวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบ เนื้อหา และการสร้างความหมายในรายการความรู้นาตสันทางโทรทัศน์ได้ โดยเอกสารเหล่านี้เก็บรวบรวมจากห้องสมุดต่างๆ และเอกสารของบริษัทผู้ผลิตรายการเหล่านั้น

2. แหล่งข้อมูลประเภทเทปวีดิทัศน์

ได้แก่ เทปวีดิทัศน์รายการความรู้นาตสันความยาว 1-2 นาทีที่ผลิตขึ้นภายในประเทศไทยและแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ประเภทไม่เก็บค่าบริการ (Free TV.) ได้แก่ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 ช่อง 11 และสถานีโทรทัศน์เสรีไอทีวี ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2540 เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ทั้งหมดดังกล่าวนี้เป็นสถานที่เข้าถึงประชาชนส่วน

ใหญ่ได้ทั่วถึงมากกว่าสถานีโทรทัศน์ประเภทบอกรับเป็นสมาชิกในระบบยูเอชเอฟ หรือเคเบิลทีวี ความหมายและสิ่งที่ปรากฏในรายการของสถานีโทรทัศน์ประเภทไม่เก็บค่าบริการ จึงย่อมมี โอกาสถูกเปิดรับในวงที่กว้างกว่า นอกจากนี้ไม่นับรวมรายการความรู้นิตยสารที่อยู่ในช่วง รายการข่าว หรือรายการใหญ่ประเภทอื่น เนื่องจากรายการเหล่านี้มีความยาวและเวลาในการ ออกอากาศที่ไม่แน่นอน ซึ่งเทปวีดิทัศน์ที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะทำการบันทึกจากรายการ โทรทัศน์ที่แพร่ภาพออกอากาศจริงทางโทรทัศน์เท่านั้น

3. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหา ตลอดจนปัจจัยบริบทที่เกี่ยวข้องบางประการ เช่น การสร้างสรรค์ การผลิต ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการสร้าง ความหมาย จึงจำเป็นต้องมี แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการกำหนดรูปแบบ เนื้อหา และการสร้างความหมายของรายการความรู้นิตยสารทางโทรทัศน์ โดยบุคคลที่จะให้ ข้อมูลได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ผลิตรายการความรู้นิตยสารทางโทรทัศน์ของบริษัทต่างๆ และผู้เชี่ยวชาญ ด้านงานสื่อโทรทัศน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ได้แก่ บทความ งานเขียน งานวิจัย หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการความรู้นิตยสารทางโทรทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นเอกสารปฐมภูมิ และเอกสารทุติยภูมิ และนำมาใช้ประกอบการ วิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมาจากห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัทผู้ผลิตรายการ โทรทัศน์ต่างๆด้วย

2. ข้อมูลประเภทเทปวีดิทัศน์

ผู้วิจัยจะทำการบันทึกเทปรายการความรู้นิตยสารทางโทรทัศน์ความยาว 1-2 นาทีทั้งหมด ที่แพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 ช่อง 11 และสถานี โทรทัศน์เสรีไอทีวี ในเดือนตุลาคม-ธันวาคม ปีพ.ศ.2540 จำนวนทั้งหมด 56 รายการจำนวน รายการละ 10 ตอน โดยนับความถี่ในการแพร่ภาพ 1 ครั้งเท่ากับ 1 ตอน จากนั้นนำรายการทั้งหมดที่บันทึกได้มาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายการต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงรายการความรู้นาสนทางโทรทัศนที่เปนกลุมตัวอย่างในการศึกษาวิจัย
สถานโทรทัศนไทยที่วีสอง 3

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
1.บนถนนคนเดินทาง	ส.,อา 8.30 น.	2 นาที
2.มรรยาทไทย	อา. 9.45 น.	1 นาที
3.ผู้หญิงไทยรอบรู้คู่กับซันไลต์	อา. 9.46 น.	1 นาที

สถานวิทยโทรทัศนกองทัพบกช่อง 5

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
4.เรารักศิลปวัฒนธรรมไทย	จ.-พ. 10.00 น.	2 นาที
5.คนน่ารัก	พฤ.,ศ. 10.00 น.	2 นาที
6.สุขภาพ 360 องศา	จ.-พ. 17.57 น.	1 นาที
7.กสท.ย่อโลก	จ.-อา. 18.15 น.	1 นาที
8.ชีวิตงาม	จ.,พ.,ศ. 21.05 น.	1.30 นาที
9.ห้องเรียนวิทยาศาสตร์	จ.-พ. 21.15 น.	2 นาที
10.เทคโนโลยีสีเขียว	ศ. 21.15 น.	2 นาที
11.คิดเป็นใช้เป็นกับเอ็นพีซี	จ.-ศ. 22.00 น.	1 นาที
12.เฮลท์โลเฮลท์ดี	ส.,อา. 10.57 น.	1 นาที
13.จากดวงใจพสกนิกร	ส.,อา. 12.58 น.	1 นาที
14.ภูมิปัญญาไทย	ส.,อา. 13.55 น.	2 นาที
15.ตราหมีแทนรักจากแม่	ส.,อา. 14.58 น.	1 นาที
16.อนุรักษ์ไทย	ส.,อา. 14.59 น.	1 นาที
17.เครือซีเมนต์ไทย...รักษ์ไทย	อา. 16.58 น.	2 นาที
18.หาทางออก	อา. 17.57 น.	2 นาที
19. 5 นีมีค่าตอบ	ส.,อา. 17.59 น.	1 นาที
20.รู้ไว้ใช้ประโยชน์	ส.,อา. 18.40 น.	1 นาที

สถานโทรทัศนสีกกองทัพบกช่อง 7

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
21.รักภาษา	จ.-ศ. 7.45 น.	1 นาที
22.เที่ยวเมืองไทยใน 1 นาที	จ.-ศ. 9.30 น.	1 นาที
23.ไทยรักษ์ไทย	จ.-อา. 11.15 น.	1 นาที
24.เพื่อนหนังสือ	จ.-พ. 17.45 น.	1 นาที
25.อนามัยใกล้ตัว	พฤ.-ศ. 17.45 น.	1 นาที
26.โลกแห่งการสื่อสาร	จ.-ศ. 17.46 น.	1 นาที

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
27.กระจกหกด้าน (1 นาที)	อา.-ศ. 18.28 น.	1 นาที
28.กระจกหกด้าน (2 นาที)	ส. 18.28 น.	2 นาที
29.คนกับต้นไม้	จ.-ศ. 18.29 น.	1 นาที
30.การแพทย์ก้าวหน้า	ส.,อา. 6.55 น.	1.30 นาที
31.คุณแม่มือใหม่	ส.,อา. 8.15 น.	1 นาที
32.มุมผู้หญิง	ส.,อา. 9.15 น.	1 นาที
33.สนทนาสถาปนิก	ส,อา. 9.16 น.	1 นาที
34.สองมือแม่	ส.,อา. 11.16 น.	1 นาที
35.สื่อสารสร้างสรรค์	ส.,อา. 11.29 น.	1 นาที
36.วันว่าง	ส.,อา. 12.15 น.	1 นาที
37.เส้นทางสุขภาพ	ส.,อา. 14.28 น.	1 นาที
38.เพื่อคุณภาพชีวิต	ส.,อา. 14.29 น.	1 นาที
39.คู่มือคู่รถ	ส.,อา. 16.50 น.	1 นาที
40.คำถามนี้มีคำตอบ	ส.,อา. 17.47 น.	1 นาที
41.รักพัน	ส.,อา. 17.48 น.	1 นาที
42.โลกสีเขียว	อา. 18.22 น.	1 นาที
43.พ่อสอนแม่สั่ง	ส.,อา. 18.23 น.	1 นาที

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
44.สารคดีเพื่อวัฒนธรรมไทย	จ.-ศ. 20.30 น.	2 นาที
45.อาคารอนุรักษ์พลังงานเฉลิม พระเกียรติ	จ.-อ. 20.32 น.	2 นาที
46.ประหยัดไว้ได้ใช้นาน	พ.-ศ. 20.32 น.	1 นาที
47.เมืองไทยปลอดภัย	พ.-ศ. 20.33 น.	1 นาที
48.เสภาเมือง	จ.-ศ. 20.34 น.	2 นาที
49.เกาะรอบขอบวัง	จ.-ศ. 20.36 น.	2 นาที
50.เพื่อบ้านเพื่อคุณ	จ.,อ. 21.59 น.	1 นาที
51.รักเรารักโลก	ส.,อา. 12.50 น.	2 นาที
52.รวมใจแก้ไขจราจร	ส.,อา. 14.00 น.	2 นาที
53.โลกมัลติโบ	ส.,อา. 16.00 น.	2 นาที

สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
54.นิวเคลียร์น่ารู้	จ.-ศ. 19.50 น.	2 นาที

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
55.รู้ไว้ได้ประโยชน์	จ.-ศ. 19.52 น.	1 นาที

สถานีโทรทัศน์เสรี ไอทีวี

รายการ	วัน / เวลาออกอากาศ	ความยาว
56.อ.ย.เพื่อคุณภาพชีวิต	จ.-ศ. 21.05 น.	1.30 นาที

3. ข้อมูลประเภทบุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ

3.1 กลุ่มบุคคลที่จะทำการสัมภาษณ์ข้อมูลประจำรายการ

โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในกำหนดรูปแบบ เนื้อหา และการสร้างความหมายในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์โดยตรง เช่น ผู้สร้างสรรค์รายการ (Creative) และผู้ควบคุมรายการ (Producer) ของบริษัทผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ต่างๆ บุคคลเหล่านี้จะให้ข้อมูลที่เป็นไปตามทัศนคติของแต่ละคน และแตกต่างกันตามรูปแบบรายการที่น่าเสนอ โดยผู้ศึกษาจะมีประเด็นในการสัมภาษณ์ครอบคลุมถึงเรื่องต่างๆ ดังนี้

- เป้าหมายในการสื่อความหมายในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์
- กลุ่มเป้าหมายของรายการคือกลุ่มใด
- รูปแบบการนำเสนอเป็นอย่างไร
- การกำหนดหรือออกแบบเนื้อหาในรายการ ต้องการให้ผู้ชมตอบสนองอย่างไร
- ในการกำหนดประเด็นหลักของโครงเรื่อง อะไรคือแนวคิด
- ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสื่อความหมายในรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์
- ทัศนคติของผู้ผลิตรายการต่อรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์
- แหล่งที่มาของข้อมูลในการผลิตรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์

บุคคลที่ทำการสัมภาษณ์ ได้แก่

- คุณกฤติกา แก้วโชติ ตำแหน่งผู้สร้างสรรค์รายการ บริษัท เจเอสแอล จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2541
- คุณโกศล เครือพิมณ ตำแหน่งผู้ควบคุมรายการ บริษัท กราฟิตี คอร์ปอเรชั่น จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2541

- คุณขวัญจิต แสงอรุณ ตำแหน่งผู้ผลิตรายการฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2541
- คุณฉันทนา ตันติธรรม ตำแหน่งผู้ควบคุมรายการ บริษัท สิทธิณีครีเอชัน จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2541
- คุณชนานันท์ คงชนาฤทธิ ตำแหน่งผู้ควบคุมรายการ บริษัท นอร์มาส จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2541
- คุณชลวิทย์ สุขอุดม ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิตรายการ บริษัท รุ่งนภา โปรดักชั่น กรุ๊ป จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2541
- คุณนรินทร์ เหลืองสวัสดิ์ ตำแหน่งผู้สร้างสรรค์รายการ บริษัท โนวา อินเตอร์แอคทีฟ จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2541
- คุณนริศรา สุวรรณากาศ ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิตรายการ ฝ่ายโครงการสารคดี บริษัท เจเอสแอล จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2540
- คุณนิธิมา สินธุประภา ตำแหน่งประสานงานข้อมูล บริษัท แอล เวฟ จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2541
- คุณบรรพต ผุยหนองโพธิ์ ตำแหน่งผู้สร้างสรรค์รายการและผู้เขียนบท บริษัท โพลีพลัส จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2541
- น.ท.ประภิต ศกุนสิงห์ ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท เวิลด์ วิชั่น จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2541
- คุณพรนิต วิริยศิริ ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท พรนิตีฟิล์ม แอนด์ วิดีโอ คอร์ปอเรชัน จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2541
- คุณพลเทพ บริบูรณ์ณะ ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิตรายการ บริษัทหยดน้ำ จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2541
- คุณภัททกร เครือเสนา ตำแหน่งผู้สร้างสรรค์รายการ บริษัท เจเอสแอล จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2541
- คุณเมธา เสรีชนาวงศ์ ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิตรายการ บริษัท ป่าใหญ่ครีเอชัน จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2541
- คุณระพีพันธ์ ดริจาดูรันด์ ตำแหน่งผู้สร้างสรรค์รายการ บริษัท ทีแอนด์เอ็น แอดเวอไทซิง จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2541
- คุณศรัญญา ศรีสินชวาร์กษ ตำแหน่งหัวหน้างานห้องสมุดเทป ฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2541
- คุณศรันย์ วงศ์จันทร์ ตำแหน่งผู้ผลิตรายการฝ่ายรายการโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2541
- คุณศรันย์ นาคะประทีป ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท วิสด้า เฟรม จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2541

- คุณคันสนีย์ นาคพงษ์ ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท พีทีวี ไทย เทลวิชั่น จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2541
- คุณสมศักดิ์ กิจสะอาด ตำแหน่งผู้ควบคุมรายการ บริษัท เจเอสแอล จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2541
- คุณสุมาลัย มัชแมน ตำแหน่งผู้สร้างสรรค์รายการและผู้ควบคุมรายการ บริษัท 77 ซาวนด์แอนด์ซัน คอร์เปอร์เรชั่น จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2541
- คุณสุดารัตน์ บุษยรัตน์ ตำแหน่งผู้ติดต่อประสานงานรายการ บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2541
- คุณสุธิพร มุกโขตวัฒนา ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิตรายการ บริษัท ไฮ สตูดิโอ กราฟฟิก จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2541
- คุณสุดสวาท วีระเวสส์ ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิตรายการ บริษัท โอเอ็มโพรไฟล์ จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2541
- คุณอรวรรณ โปร่งมณี ตำแหน่งหัวหน้าแผนกผลิตรายการโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2541
- คุณอัจฉรา กิตติคุณศักดิ์ ตำแหน่งผู้ติดต่อประสานงานอาวุโส ส่วนรายการสารคดี บริษัท กันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2541
- คุณอัจฉรา วดีวุฒิพงศ์ ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิตรายการ บริษัท พาโนรามา ดออคิวเมนทารี จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2540
- คุณอวัศดา ปกมนตรี ตำแหน่งผู้จัดการบริษัท ทีวีออลาคาร์ต จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2540
- คุณอดุลย์ สุนทรวาทิ ตำแหน่งผู้สร้างสรรค์รายการ บริษัท เจเอสแอล จำกัด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2541

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะได้นำเอาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษา วิจัยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

การวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบและเนื้อหาของรายการความรู้นาตีสันทางโทรทัศน์

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการถึงลักษณะรูปแบบและเนื้อหาของรายการความรู้นาตีสันทางโทรทัศน์ทั้งหมดที่เก็บรวบรวมข้อมูลมา โดยดูว่ามีเนื้อหาโดยรวมนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องใด มีรูปแบบการนำเสนอในลักษณะใด เช่น มีพิธีกร ตัวแสดง เสียงบรรยายอย่างไร โดยอาศัยแนวคิดเรื่องรายการโทรทัศน์ประเภทให้ความรู้ และแนวคิดเรื่องการจัดแนกประเภทของรายการโทรทัศน์ มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เทคนิคการสร้างความหมายในรายการความรูขนาดสั้นทางโทรทัศน์

ในบทที่ 5 ผู้วิจัยนำรายการความรูขนาดสั้นทางโทรทัศน์ที่จำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะเนื้อหา รวม 8 ประเภท นำมาวิเคราะห์ถึงการสร้างความหมายโดยตรงและโดยแฝงที่ปรากฏอยู่ในรูปแบบและเนื้อหารายการแต่ละประเภท โดยทำการยกตัวอย่างรายการที่แสดงถึงการสร้างความหมายที่เด่นชัดให้เห็นประกอบด้วย โดยอาศัยแนวคิดเรื่องการตีความหมายสารด้วยกรอบและวิธีการเชิงสัญลักษณ์ แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนกับการสร้างความเป็นจริงทางสังคม และแนวคิดเรื่องการออกแบบสารโทรทัศน์มาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ จากนั้นจึงทำการสรุปให้เห็นภาพรวมของการสร้างความหมายในรายการแต่ละประเภท

การตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงเทคนิคการสร้างความหมายในรายการความรูขนาดสั้นทางโทรทัศน์แต่ละประเภทแล้ว เพื่อเป็นการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างรายการ 8 ประเภท ขึ้นมาประเภทละรายการแล้วทำการบันทึกเทปวีดิทัศน์ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อโทรทัศน์จำนวน 8 ท่าน พร้อมแนบแบบสอบถามที่แสดงผลการวิเคราะห์ไปด้วย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบผลวิเคราะห์ของผู้วิจัย ซึ่งจากการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์เรื่องการสร้างความหมายของผู้วิจัยมีความน่าเชื่อถือถึง 75% ขึ้นไป

ผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการตรวจสอบผลการวิเคราะห์จะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อทางโทรทัศน์มาไม่น้อยกว่า 3 ปี ได้แก่

- คุณชนารัตน์ เมธาภิวัฒน์

ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิต บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด

- คุณภิรมย์ วิจิตรสัมพันธ์

ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายสร้างสรรค์ บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด

- คุณประสพโชค นวพันธุ์พิพัฒน์

ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ศิลปกรรมอาวุโส บริษัท ดีเอ็มบีแอนด์บี จำกัด

- คุณนริศรา สุวรรณากาศ

ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิต ฝ่ายสารคดีโทรทัศน์ บริษัท เจเอสแอล จำกัด

- คุณสรวิชัย เกิดอุทัย

ตำแหน่งผู้ควบคุมการผลิต ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ บริษัท เจเอสแอล จำกัด

- คุณศุภชัย นิลวรรณ

ตำแหน่งผู้ควบคุมรายการแผนกรายการโทรทัศน์ บริษัท อาร์ เอส โปรโมชั่น 1992 จำกัด

- คุณระบบ ไปรษณีย์

ตำแหน่งหัวหน้าแผนกรายการโทรทัศน์ บริษัท อาร์ เอส โปรโมชั่น 1992 จำกัด

- คุณแพทย์ประภา โกฏแสง

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประสานงานรายการ บริษัท ทีวีสแควร์ จำกัด

การนำเสนอข้อมูล

1. การนำเสนอข้อมูลเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์ ความยาว 1-2 นาทีทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย โดยจำแนกรูปแบบและเนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์เหล่านั้นออกเป็นประเภทต่างๆ และแสดงจำนวนรายการ เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ ผู้สนับสนุนรายการและผู้ผลิตรายการ ตลอดจนความยาวและช่วงเวลาในการออกอากาศของแต่ละรายการ
2. จากนั้นนำเสนอถึงภาพรวมของการสร้างความหมายที่ปรากฏในรูปแบบและเนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์แต่ละประเภท ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยแฝง โดยอาศัยเกณฑ์ของแนวคิดและทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ผลิตรายการแต่ละรายการ และจากการวิเคราะห์ของตัวผู้วิจัยเอง
3. จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการสร้างความหมายในรูปแบบและเนื้อหาของรายการความรู้ขนาดสั้นทางโทรทัศน์แต่ละประเภทจากในมุมมองการวิเคราะห์ของผู้วิจัย และเปรียบเทียบความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ และสรุปเป็นผลการวิจัยโดยรวมทั้งหมดในบทที่ 6 ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย